

**Cursus theologici iuxta scholasticam huius temporis
Societatis Jesu methodum tomus ...**

Amico, Francesco

Duaci, 1640

XIV. An Deus scientia conditionata cognoscat sua decreta conditionalia?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82000](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82000)

liantur ambæ sententiæ, nam prima solum probat priorem partem, secunda verò posterioriorem nostræ sententiæ.

SECTIO XIV.

*An Deus scientia conditionata
cognoscat sua decreta
conditionalia.*

244. **D**VPLEX decretum conditionatum distinguitur in Deo; Alterum, quod solâ ratione præcedit decretum ipsum absolutum actu existens in Deo: nam cum prius ratione Deus cognoscat rem creatam sub conditione futuram, quàm absolutè futuram: prius etiam ratione præcedit voluntas ipsius, ut causa rei creatæ sub conditione futuræ, quàm ut causa eiusdem rei ut absolutè futuræ: Alterum, quod nunquam de facto existit in Deo: existeret autem, si certa aliqua conditio poneretur. Nunc de posteriore, sequenti sectione de priore dicemus.

Molina.

245. **P**RIMA sententia est Molinae 1. part. quæst. 19. art. 43. disput. 17. negantis. Fundamentum ipsius est: quoniam ad cognoscendum, quid vnaquæque voluntas, sub quavis hypothese est determinatè operatura, non sufficit talem voluntatem comprehendere, sed oportet illam supercomprehendere, per infinitum excessum cognitionis supercomprehendentis ad voluntatem supercomprehensam; sed hunc infinitum excessum supercomprehensionis ad rem supercomprehensam non habet divina cognitio respectu suæ voluntatis, sed tantum respectu voluntatis creatæ: igitur Deus non habet scientiam conditionatam suorum decretorum. Minor patet; quia intellectus increatus non excedit in cognoscendo voluntatem increatam. Maior probatur; nam alioqui posset Angelus comprehendendo suam voluntatem cognoscere liberum suum decretum futurum. Ex qua doctrina deducit, nullius conditionalis scientiam communicabilem esse creaturæ, quia nulla creatura potest per infinitum excessum supercomprehendere voluntatem creatam.

Fonseca.

Suarez.

Arrubal.

246. **S**ECUNDA sententia est Fonscæ lib. 6. Metaph. cap. 2. q. 4. se. 10. §. sed quæret aliquis, Suarez lib. 2. de scientia Dei cap. 8. Arrubalis 1. part. disp. 47. ca. 7. affirmantium. *Quæ sententia vera est & amplectenda.* Quam sic probò, triplex decretum conditionatum in Deo distingui potest; Primum fundatum in decreto absoluto, de promissione facta sub conditione: ut, pro-

mitto tibi gloriam, si te ad illam disposueris. Secundum necessariò concomitans effectum liberum creatum sub conditione futurum. Tertium pendens ex sola & mera sua voluntate sub hac vel illa hypothese rerum constituta: atqui omnia hæc decreta cognoscit Deus: ergo. Minorem quoad priora duo à nemine puto negari posse: nam primum cognoscit Deus ipso decreto absoluto de promissione facta, in qua necessariò inuoluetur aliud decretum conditionatum de præstanda re promissa si conditio adimpleatur. Secundum cognoscit in ipso effectu creato præiusto sub conditione futuro; nam qui cognoscit effectum, cognoscit necessariò causas, à quibus talis effectus essentialiter dependet, inter quas est decretum conditionatum Dei, complens causam secundam in actu primo ad operandum. Sola igitur difficultas superest de tertio; hoc autem certò à Deo cognosci ostendo, primò à paritate secundi; nam eadem est ratio cognoscendi secundum ac tertium; ergo si cognoscit secundum, cognoscit & tertium. Antecedens probò; quia secundum non cognoscit in alio decreto actu existente in Deo, ut cognoscit primum. Neque illud cognoscit in ipso effectu sub conditione futuro, ut consequens ipsum effectum, sed ut antecedens, quia cognoscit illud ut causam talis effectus; igitur prius ratione, quàm cognoscat effectum creatum futurum ex vi causæ creatæ, cognoscit suum decretum conditionatum, vi cuius causa creata sit potens producere suum effectum: ergo similiter cognoscere poterit decretum conditionatum ex sola sua voluntate dependens. Consequentia constat, quia non minùs decretum sub conditione offerens auxilium, quod sit causa consensus creati sub conditione futuri, est dependens à sola voluntate Dei, quàm quodlibet aliud decretum ipsius. Confirmatur, nam decretum conditionatum & absolutum, in hoc non differunt: atqui absolutum; quo de facto Deus offert auxilia gratiæ ad supernaturalem consensum, pendet ex sola voluntate Dei; ergo & conditionatum: nam quod est absolutum, prius ratione fuit conditionatum.

247. **S**ecundò, quia non minùs Deus, quàm creatura, si liberè se determinasset, ad vnam tantum partem re ipsa se determinasset: igitur facta tali suppositione, non minùs est determinatè verum, ac proinde certò cognoscibile, quod tale decretum Dei esset sub conditione futurum, quàm ipse liber consensus creaturæ. Confirmatur, nam hæc non est ex natura sua incognoscibile, cum sit extra spheram puri nihili; non minùs quàm consensus ipse creatus sub conditione futurus; ergo non fugit intellectum increatum, intra cuius spheram est omne verum, & quidquid ab intrinseco non repugnat cognosci. Neque ad hoc requiritur infinitus excess-

vis cognoscentis supra cognitum, sed sat erit vis infinita intellectus cognoscentis, etiam si non excedat, sed tantum adæquet rem ipsam cognitam. Nam hoc ipso, quod vis cognoscitiva est infinita, est quæ maior excogitari non potest, proinde necessarium se extendit ad omne id, quod ab intrinseco non repugnat cognosci: alioqui excogitari posset maior vis cognoscitiva, quæ ferri posset ad tale cognoscibile, & in Deo non esset; quod ex terminis ipsis repugnat. Præterea cum omne verum essentialiter constituatur per ordinem ad aliquem intellectum potentem cognoscere, repugnat dicere, decretum conditionatum Dei esse verum, & non per respectum ad intellectum diuinum potentem illud cognoscere, alioqui esset verum sine suo essentiali respectu. Quod autem illud sit verum, constat à paritate consensus creati sub conditione futuri.

248. Ad fundamentum primæ sententiæ, nego Maiorem: ad cuius probationem, nego paritatem: nam licet vis cognoscitiva Angeli sit comprehensiva sui, non est tamen infinita, proinde non omne verum habet intra suam spheram. Unde falsum est, nullius futuri conditionalis scientiam communicari posse creaturæ; nam probabile est, ut in Tomo 6. de Incarnatione doceo, multorum conditionalium scientiam communicatam esse animæ Christi, cum talis scientia spectet ad perfectum munus iudicis ac Mediatoris. Ratio verò est, quia licet scientia omnium conditionalium nequeat communicari creaturæ, hæc enim includit cognitionem omnium possibilium, quæ nulli creaturæ communicabilis est; communicari tamen poterit aliquorum, non quidem connaturaliter, cum hic modus cognoscendi sit proprius Dei, & requirat in intellectu connaturaliter cognoscente vim cognoscendi infinitam, sed supernaturaliter.

SECTIO XV.

An Deus sua decreta absoluta prius ratione cognoscat, ut ponenda, quam ut actu posita?

Molina.

Vasquez.

Arrubal.

Moncaus.

249. **P** R I M A sententia est Molina 1. part. quæst. 14. artic. 13. disp. 17. Vasquez disput. 65. num. 25. Arrubalis disput. 47. cap. 4. & Moncaus disput. 3. capit. 17. negantium. Fundamentum Molina est, quia sequeretur, tolli libertatem in Deo. Etenim si prius ratione, quam se ipsum determinaret Deus, co-

gnosceret suam futuram determinationem, illam naturaliter cognosceret; nec posset oppositum cognoscere: stante autem tali scientia, non posset Deus oppositum velle, alioqui falleretur eius scientia: igitur tolleretur eius libertas.

250. **F** U N D A M E N T U M Vasquez. Liberum decretum Dei supra nudam essentiam eiusdem non addit, nisi purum respectum rationis ad res futuras; igitur non potest in priori signo rationis certò cognosci decretum futurum. Consequentia probatur; quia nihil habet diuina essentia in eo signo, per quod tale decretum cognosci possit, nam respectus rationis, quem liberum decretum superaddit essentiæ, in eo signo intelligi non potest, cum in eo signo nondum intelligantur creaturæ ut futuræ, sed tantum ut possibiles: respectus autem nequit sine termino cognosci. Confirmatur; quia Deus non distinguit instantia rationis, quibus vnum prius ratione concipiat, quam aliud, hoc enim provenit ex imperfecto modo nostro concipiendi; ergo in eius intellectu ipsius decretum non habet rationem futuri in posteriori signo rationis, nam, ut habeat rationem futuri, debet ipse instantia rationis distinguere.

251. **F** U N D A M E N T U M Arrubalis. Nulla est veritas voluntatis diuinæ ut absolute futuræ, quæ prior sit veritate eiusdem, ut actu præsentis in æternitate: ergo nulla in Deo est cognitio prior voluntatis, ut absolute futuræ, quam eiusdem in æternitate præsentis. Antecedens probat; nam duobus tantum modis dicitur aliquid prius, causalitate & vniuersalitate; at neque ratio futuri est causa, ut aliquid sit præsens, nec voluntas futura est vniuersalis, & latius patens, quam eadem ut in æternitate præsens: igitur nullo modo voluntas diuina est prior ut futura se ipsa, ut præsentem in æternitate.

252. **S** E C U N D A sententia, est Fonseca, & Suarez ubi supra, affirmantium. Quæ sententia vera est & nobis amplectenda. Fundamentum est. Quia cognoscere Deum vnum prius ratione, quam aliud, est vnum cognoscere independentem ab alio, aliud verò dependenter ab hoc: sed Deus ab æterno cognouit suum liberum decretum, ut ponendum, independentem ab eodem, ut actu posito: ergo prius ratione cognouit illud ut ponendum, quam ut actu posito. Maior est certa; nam ideo dicitur Deus prius ratione velle finem, quam media, quia finem vult independentem à medijs, media verò dependenter à fine: unde adhuc non voluit hoc, vel illo medio in particulari, voluit esse finis: ergo pariter ideo dicitur Deus vnum prius ratione cognoscere, quam aliud, quia vnum cognoscit independentem ab alio, aliud verò dependenter ab hoc. Minor probatur; nam

et si libe-

Vasquez.

Arrubal.

Fonseca.
Suarez.
Verior sententia.